

ního nároku, a musí si tudíž především rozřešiti předurčující otázku, zda byl nález ten vydán úřadem podle zákona k tomu příslušným. Uznal-li odvolací soud právem, že rozhodčí komise nebyla příslušnou rozhodovati o věci na ni vznesené, není jejím nálezem vázán a nemůže o něj opíratí své rozhodnutí.«

Z těchto úvah nejvyššího soudu v Brně je patrné, že se nejvyšší soud postavil na stanovisko, že rozhodčí komise nesmí vůbec jednat, jakmile zaměstnavatel vznesl námitku, že jde o propuštění podle § 82 živn. řádu. Protože naopak nejvyšší správní soud v Praze taková rozhodnutí rozhodčí komise, ve kterých by odmítla rozhodčí komise jednat již pouze proto, že zaměstnavatel vznesl námitku podle § 82 živn. řádu, aniž by se tedy přesvědčila, zda námitka je oprávněná, zrušuje, tedy nejvyšší soud v Brně zase proti nejvyššímu správnímu soudu v Pra-

ze odmítá takovým nálezům rozhodčích komisí právní závaznost.

Nechceme se vyslovovat, zda a pokud jde o známý boj o prvenství mezi nejvyšším soudem v Brně a nejvyšším správním soudem v Praze. Konstatujeme jen, že to není první případ, ve kterém nejvyšší správní soud v Praze vydává nálezy příznivější pro pracující vrstvy než nejvyšší soud v Brně.

Konstatujeme dále, že podle našeho názoru je prakse nejvyššího soudu v Brně v této věci zcela nepřijatelná, neboť znamená, že je úplně v rukou zaměstnavatele, zda chce nebo nechce si svůj spor dát vyřídit před rozhodčí komisí. Stačí, aby vznesl třeba neodůvodněně námitku podle § 82 živn. řádu a tím již rozhodčí komisi vyloučí z rozhodování. Toto stanovisko je samozřejmě pro nás nepřijatelné.

JUDr. Jiří Pleskot:

Přehled judikatury sociálně pojišťovací (zák. č. 221|24 ve zn. nov. č. 184|28).*)

Kriteriem hlavního, resp. vedlejšího zaměstnání není jeho trvalost, ani závazek pohotovosti k vyzvání zaměstnavatele (nss. 15. III. 1926, č. 9291, Boh. A. 5486).

Nepatrná mzda by mohla býti důležitým kriteriem pro řešení otázky, zdali tu je zaměstnání vedlejší, jen při poměrně stejné intenzitě a sociální důležitosti různých zaměstnání nebo různých zdrojů výživy té které osoby.

Činnost, jež jest jediným zaměstnáním osoby pracující a jediným zdrojem příjmů, nelze zajiště hodnotiti za zaměstnání vedlejší (nss. 12. IX. 1929, č. 16.768, Boh. A. č. 8104).

Výše výdělků sama o sobě nemá rozhodného významu pro otázku, zda určitý dělník jest zaměstnán pravidelně, nebo toliko příležitostně (nss. 10. V. 1924, č. 8345, Boh. A. č. 3599).

O zaměstnání vedlejším mluví lze pouze tehdy, má-li dotyčná osoba ještě jiné zaměstnání, které lze kvalifikovati jako její zaměstnání hlavní; není však třeba, aby toto zaměstnání hlavní bylo zaměstnáním výdělečným (nss. 10. III. 1925, č. 4847, Boh. A. č. 4499).

Není třeba, aby tu stály proti sobě různé činnosti téže osoby, nýbrž rozhodným je, zda s hlediska hospodářského neb sociálního jeví se činnost, o níž tu jde, zaměstnáním podružným, t. j. takovým, jež nelze v konkrétním případě s hlediska právě vy-

klad existence té které osoby. Tak i u osoby mající doživotní důchod, ať již kapitálový či z dřívějšího služebního poměru, provozuje-li nějaké zaměstnání námezdní, lze toto zaměstnání kvalifikovati jako vedlejší, je-li s hlediskem shora vytčených zjevem podružným. Může proto i výdělečné zaměstnání pensisty podle okolností případu býti jeho zaměstnáním vedlejším (nss. 20. XI. 1928, č. 10.942/27, Boh. A. 7563, P. P. r. VIII., str. 45).

Při řešení otázky, zda zaměstnání určité osoby jest jejím zaměstnáním hlavním či vedlejším, dlužno porovnávatí pouze jednotlivé složky pracovní činnosti této osoby navzájem, nikoliv činnosti této osoby s činností osoby jiné, třeba ve společné domácnosti s ní žijící (nss. 30. VI. 1924, č. 7344, Boh. A. č. 3835).

Není třeba, aby zaměstnání hlavní bylo zaměstnáním výdělečným (nss. 10. III. 1925, č. 4847, Boh. A. č. 4499).

Také u osob, jejichž hospodářská existence zakládá se na úhrnném výtěžku z rozmanitých zdrojů příjmových, zejména jednak na příjmech vlastních majetků (hospodářských), jednak z výdělků získávaných z prací přechodně vykonávaných pro různé zaměstnavatele, sluší posuzovati otázku, je-li některou z rozmanitých výdělkových činností možno kvalifikovati za hlavní zaměstnání, vždy se zřetelem k tomu, v jakém poměru jest ona činnost k celkové hospodářské a sociální situaci té které

osoby (nss. 31. XII. 1924, č. 13.760/25, Boh. A. č. 4285).

Kriteria práce příležitostné jsou jirá, než kriteria zaměstnání vedlejšího. Zda jest tu práce příležitostná, jest dovoditi z povahy toho kterého pracovního poměru a nikoliv jen z životního postavení zaměstnancova. I hlavní zaměstnání osoby pracující může býti v poměru k určitému zaměstnavateli příležitostné, je-li dotčená činnost podle obsahu smluveného závazku zjevem nahodilým, ojedinělým, jež právě pro svou nahodilost a krátkodobost netvoří řádný zdroj příjmů osoby pracující. Výklad ten kryje se s obecným významem slova »práce příležitostné«, za jakou se považuje také práce osob, jež nemajíce trvalého, smluvního zaměstnání a nejsouce ani samostatnými živnostníky, konají krátkodobé práce nebo služby osobám, jak se nahodí, tak na př. pomáhají na nádraží cestujícím obstarati zavazadla, obstarávají různým osobám nákupy a pod. (nss. 13. XII. 1928, č. 16.599/27, Boh. A. č. 7630).

Zaměstnání nestává se příležitostným tím, že zaměstnanec vyhledává výživy i jinde.

Nepravidelnost zaměstnání není důvodem vylučujícím zaměstnance z nuceného pojištění (nss. 20. X. 1930, č. 20.725/28).

Názor zaměstnance o povaze jeho zaměstnání u určitého zaměstnavatele není rozhodným a úřad při kvalifikaci jeho zaměstnání názorem zaměstnancovým vázán není (nss. 23. X. 1930, č. 16.234/30).

C. Domácí dělníci (§ 3).

Spolupráce příslušníků (členů rodiny domácího dělníka) nemá vlivu na jeho pojistnou povinnost a nepřičí se nikterak pojmu domácího dělníka. Jiné zaměstnání domácího dělníka mělo by při posuzování jeho pojistné povinnosti rozhodující význam jenom tehdy, kdyby vylučovalo pravidelnost domácí práce. (Nss. 2. I. 1930, č. 11.154/28, Boh. A. 8328, Svép. č. 5/1930, P. P. 50.)

Z rozhodnutí ve věcech pracovních.

224.

I. Smlouva domovnická (zákon ze dne 30. ledna 1920, čís. 82 Sb. z. a n.) jest smlouvou služební.

II. Spory z domovnického poměru jsou prázdni-
novými věcmi podle § 224, čís. 7, nový doslov
c. ř. s. Rozhodnutí ns ze dne 24. ledna 1931,
R I 1046/30. Váž. obč. 10470.

Ad I. Smlouva mezi majitelem domu a domovníkem jest smlouvou služební, jak vyplývá i z povahy věci i z výslovného ustanovení zákona, jenž v § 1 poměr domovnický nazývá pracovním poměrem, v § 14 uvádí, že o náhradě za bezdůvodné předčasné zrušení poměru, o jejímž promlčení a o vysvědčení platí ustanove-

D. Vznik a zánik pojištění (§ 7).

Vznik pojištění nemoc. a jeho zánik nepojí se k pouhému faktu vykonávání či nevykonávání prací neb služeb, nýbrž že tu jest vždy spojitost se smluvním poměrem, takže pojistný poměr vyžaduje ke svému vzniku 1. uzavření smlouvy služební (učňovské), 2. zahájení prací neb služeb na základě této smlouvy, a stejně zánik pojistného poměru předpokládá zrušení služ. smlouvy (pracovního poměru) a zastavení práce smluvní, musí tu tedy býti vedle momentu právního (smluveného poměru pracovního), i moment faktický (zahájení a zastavení prací neb služeb...). Pouhé nevykonávání prací neb služeb povinně pojištěných za trvání pracovního poměru nemá v zápětí zánik pojištění, vyjma případ § 7, odst. 3., in fine, nastane-li pojistný případ a ztráta způsobilosti pracovní.

Nový zákon č. 221/1924 stanovil rozsah poj. povinnosti nemocenské, vznik a zánik pojistného poměru zásadně shodně s dosavadním právním stavem (§ 31 a § 33 zák. z 30. března 1888, č. 33 ř. z. a jeho doplňků). I tu byl rozsah poj. povinnosti, vznik a zánik poj. poměru podmíněn shora zmíněnými dvěma složkami, jednak pracovním, služ. neb učňovským poměrem (smlouvou služ. neb učňovskou), jednak faktickým vykonáváním prací neb služeb, resp. pohotovosti k nim (srovnej také nál. Boh. 3634/24 adm., jenž vykládá § 1, odst. nem. z. v ten smysl, že ujednáním pracovní smlouvy nevzniká ještě pojistná povinnost, nýbrž poj. poměr vzniká teprve dnem vstupu do zaměstnání, resp. dnem, kdy zaměstnaný dává zaměstnavateli svou pracovní sílu k dispozici takovým způsobem, že zaměstnavatel jí může disponovati, a dále nál. Boh. 4308/25 adm., v němž vysloveno, že pojistný poměr nezániká jakýmkoli zastavením práce, nýbrž jen tehdy, když je důsledkem ukončení pracovního poměru). (Nss. 14. IV. 1927, čís. 6399, Boh. A. 6480.) (Pokračování.)

ní obecného zákona občanského o služební smlouvě, a v § 18 připouští kolektivní smlouvy.

Ad II. Podle § 224, čís. 7 v. ř. s., v doslovu čl. II. zákona ze dne 19. ledna 1928, čís. 23 Sb. z. a n., jsou veškeré spory ze služební a námezdní smlouvy mezi zaměstnavateli a zaměstnanci jakéhokoliv druhu věcmi prázdni-
novými a jest tedy spor, o nějž tu jde, věcí prázdni-
novou. Různé právní názory o tom, zda jest pokládati domovnickou smlouvu za smlouvu služební či nájemní, rozhodl zákon ve prospěch smlouvy služební. Ostatně na tom nezáleží, neboť vždy jde o smlouvu pracovní (§ 1 uv. zák.) a tudíž o spor mezi zaměstnavatelem a zaměstnancem, a všechny takové spory jsou věcmi prázdni-